

Justitiedepartementet
StraffrättsenhetenYttrande över Utkast till lagrådsremiss Skärpta
regler för villkorlig frigivning

(Dnr Ju2025/01048)

Svea hovrätt har granskat utkastet utifrån de intressen hovrätten har att bevaka. Hovrätten vidhåller det som anförts i remissyttrandet den 8 november 2024 över betänkandet *Ett ändamålsenligt samhällsskydd – vissa reformer av straff- och straffverkställighetslagstiftningen* (SOU 2024:48). Hovrätten hänvisar särskilt till avsnitten om villkorlig frigivning och bedömningar av återfallsrisk. Därutöver har hovrätten följande synpunkter.

I utkastet föreslås att det, i stället för särskilda skäl, ska krävas skäl för att skjuta upp tidpunkten för villkorlig frigivning. Det är inte tillräckligt tydligt i vilka fall villkorlig frigivning ska kunna skjutas upp och det bör förtydligas hur bestämmelsen är avsedd att tillämpas.

Gällande förslaget att skjuta upp villkorlig frigivning för vissa dömda på grund av risk för återfall i brott konstaterar hovrätten att regleringen innebär ett avsteg från likabehandlingsprincipen. Bestämmelsen riskerar att bli oförutsebar, särskilt eftersom frågan om hur fängelsestraff ska verkställas är något som ligger utanför den dömdes kontroll. Därtill framstår det som tveksamt ur rättvisesynpunkt att bestämmelsen ska bli tillämplig vid flerfaldig brottslighet när endast en mindre del av fängelsestraffet avser sådan brottslighet som tas upp i bestämmelsen.

Av övergångsbestämmelser (s. 68) framgår att flera av de föreslagna bestämmelserna ska tillämpas för fängelsestraff som dömts ut efter ikraftträdandet. Det framstår som orättvist att dagen för dom ska vara den avgörande tidpunkten, vilken är en omständighet som den dömda inte kan påverka. Det bör utvecklas ytterligare varför just denna tidpunkt valts och det kan övervägas om det i stället går att koppla tillämpligheten till brottsdatum. Vidare bör det redogöras för vad som gäller för det fall en tingsrättsdom överklagas.

I handläggningen av detta ärende har deltagit hovrättsråden Åsa Bokström och Marianne Lishajko samt tf. hovrättsassessorn Rebecka Jungstedt, föredragande.

Åsa Bokström
Rebecka Jungstedt